

MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: PYHTÄÄ	Muinaisjäännösrekisteritunnus:		
Nimi: Lilla Högåsbacken 2	Ajoitus: historiallinen aika		
Kohteen tyyppi: työ- ja valmistuspaikat	Tyypin tarkenne: hiilimiilut		
Kohteen laajuus: halkaisija 16 m	Lukumäärä: 1(+1)		
Laajuuden arviointiperuste: maastossa tehty mittaus.			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
<i>ruksi:</i> ☒	kiinteä muinaisjäännös mahdollinen muinaisjäännös muu kulttuuriperintökohde löytöpaikka luonnonmuodostuma muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: 3,8 km Pyhtään kirkosta suuntaan SE.			
Sijaintikuvaus: Kohde sijaitsee Helsinki-Hamina seututiestä (170) etelään haarautuvan Purolantien (14535) itäpuolella, n. 60 m mainitusta tiestään itään. Välittömästi kohteen länsipuolella kulkee pohjoiseen Purolantiestä haarautuva hiekkapäällysteinen, 3 m:n levyinen hiekkatie.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6704421	E: 478149	Korkeus m mpy: 17,5
Koordinaattien tarkenne: miilun keskikoordinaatti.			
Peruskartta: 3023 06 PYHTÄÄ			
Rekisterikylä (jos tarpeen): Purola		Kiinteistötunnus (jos tarpeen): 624-416-1-5	
Tarkastaja: Marita Kykyri		Tarkastusaika: 6.6.2017	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: ei aiempia tietoja.
Aiemmat löydöt: ei aiempia löytöjä.
Tarkastuslöydöt: ei tarkastuslöytöjä.
Tarkastusolosuhteet: erinomaiset.

Liitteet: karttaliite, joille kohteen sijainti on merkitty; neljä valokuvaa kohteesta.
Muuta: Oppaana tarkastuskäynnillä toimi harrastaja-arkeologi Rune Nygård.

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: Rune Nygårdin ilmoitus kohteesta.
Ympäristö ja maasto: Kohde sijaitsee Purolantiestä (ns. Kirkkotie) pohjoiseen haarautuvan hiekkatien itäpuolella. Miilu on tehty N-S -suuntaiselle harjumuodostumalle, hiekkapohjaiselle mäntykankaalle. Metsä on sammal pohjainen ja aluskasvillisuus muodostuu mustikasta, puolukasta ja kanervasta. Välittömästi kohteen S-puolella sijaitsee hiekanottoaikka. Kangas kasvaa pääosin mäntyä, mutta kohteen S- ja W-puolen maaston on vallannut nuori koivikko. Nuoria koivuja kasvaa mäntyjen lisäksi myös miilukohteen päällä.
Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajaus: Miilu oli pohja-alaltaan säännöllisen pyöreä ja sen \varnothing oli 16 m. Miilun korkeus vaihteli välillä 70-120 cm. Miilun pohja oli erikoinen, sillä sen keskustassa erottui selvästi kumpumainen keskiosa, jota kiersi sen ympäri kaivettu yhtenäinen oja. Ojan erottava osa miilua oli halkaisijaltaan 6,5 m ja korkeudeltaan 1 m. Miilun keskelle kaivetusta ojasta ja miilun keskustan kumpumaisesta muodosta päätellen kohde vaikutti olevan kahdesta päällekkäisestä ja eri-ikäisestä miilun pohjasta koostuva erikoinen muodostuma. Muita vastaavanlaisia kohteita ei ainakaan toistaiseksi tunneta Pyhtään alueelta.
Muuta tietoa: Miilu on yksi Lilla Högsbackenin 12 hiilimiilun muodostamasta kokonaisuudesta. Miilun Lilla Högsbacken 2 länsipuolitse kulkee 3 m:n levyinen hiekkatie.

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: miilukohde on hyvin säilynyt, lukuun ottamatta sen länsisivustaa, joka on rikkoutunut sen päältä kulkevan hiekkatien vuoksi. Hiiltä ja nokimaata oli levinnyt hiekkatielle monien metrien päähän miilu(i)sta.
Hoidon tarve: -
Ehdotus suoja-alueeksi (mielellään kartalla rajauksena esitettyinä): -
Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: ei ole tiedossa.
Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: -
Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen): -

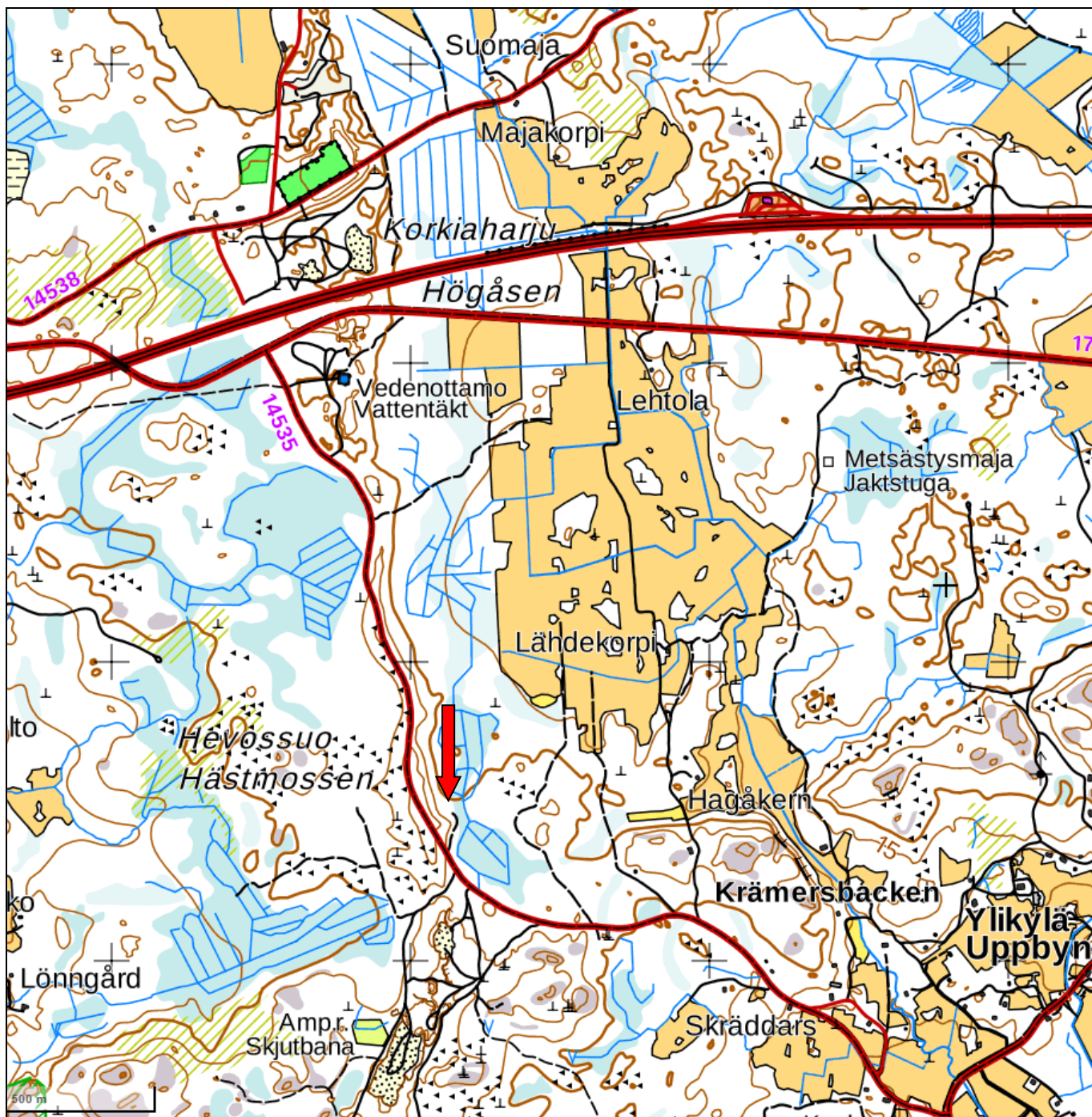
5. MUUTA

Tarkastajan yhteystiedot: Marita Kykyri, Kymenlaakson museo, Tornatorintie 99 B, 48100 Kotka. Gsm 040-7162322.
Muut tiedot: -
Lähilöydöt: Kohteen SE-, SW-, NE- ja N-puolella, 0,4–1,4 km:n etäisyydellä, sijaitsee useita hiilimiilu- ja tervahautakohteita, jotka on tarkastettu ja dokumentoitu jo aiemmin ja liitetty valtakunnalliseen muinaisjäännösrekisteriin.
Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja): Rune Nygård.

6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys: Kotka 28.6.2017

Allekirjoitus:

Kartta 1: Miilun sijainti punaisen nuolen kärjen kohdalla. Karttapohja: Maanmittaushallituksen paikkatietokannasta. <https://www.paikkatietoikkuna.fi>

Kuva 1: Miilukohde suunnasta NE. Taustalla kuvassa kulkee Purolantie. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 2: Miilukohde suunnasta SE. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 3: Laaja-alaisen miilunpohjan keskellä sijainnut kukkuramainen ja ojalla rajattu pienempi miilunpohja. E.Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 4: Miilukohte oli rikkoutunut W-sivustaltaan ja viereisen hiekkatien leikkauksesta paljastui noen- ja hiilensekainen paksu kerrostuma. N. Kuva: KyM/M. Kykyri.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkalulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyyppin tarkenne muinaisjäännösrekisterin asiasanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
 - *kiinteä muinaisjäännös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitettavissa.
 - *mahdollinen muinaisjäännös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäännöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
 - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäännökseksi. Yleisimpiä kulttuuri-perintökohdetta ovat käytössä pysyneet historialliset kylänpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäännöksiä.
 - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäännökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
 - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihmisen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteen) ja luolat.
 - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäännös, kätkölytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankkeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
 - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittämiseksi
 - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään